

An aerial photograph of Helsinki, Finland, taken during the golden hour of sunset. The city's dense urban landscape is visible, with a mix of colorful residential buildings and green trees. In the background, the city extends to the water's edge, where industrial structures and a large bridge can be seen. A prominent church spire with a green patina stands out on the right side of the frame. The sky is a soft gradient of orange and blue.

Helsinki

Helsingin kaupungin
hallitusohjelmatavoitteet
2023

Helsinki – kaikkien pääkaupunki

Pääkaupungit ovat valtioiden ikkuna maailmaan. Ranska tunnetaan Pariisista, Saksa Berliinistä, Ruotsi Tukholmasta ja Suomi Helsingistä.

Mitä tunnetumpi, kilpailukykyisempi ja kulttuurillisesti rikkaampi Helsinki on, sitä paremmin myös Suomi tunnetaan ja sitä houkuttelevampi kohdemaaksi Suomi on osaajille, yrittäjille, opiskelijoille, sijoittajille tai matkajille.

Helsinki on myös yli 650 000 ihmisen kotikunta ja asuinpaikka. Sen asukkaat odottavat saavansa lähikouluista laadukasta opetusta, palvelutaloista inhimillistä vanhuutta, lähijunilla työpaikan vaivatonta saavuttamista ja epävakaassa maailmassa turvallista arkea. Nämä eivät synny ilman kaupungin ammattitaitoisia osaajia kuten opettajia, hoitajia, kuljettajia, katuinsinöörejä tai tietohallinnon ammattilaisia.

Helsinki haluaa täyttää asukkaidensa odotukset, olla maailman johtava kaupunki ilmastonmuutoksen ratkaisemisessa sekä edistää myös yritysten kasvumahdollisuuksia. Helsingillä pääkaupunkina yliopistoinen on johtovastuu maamme tieteen ja tutkimuksen kehittämisestä. Sosiaalisen syrjäytymisen ja pitkäaikaistyöttömyyden ongelmat ovat metropolialueen erityishaasteita kaikissa maailman metropoleissa.

Suomi on kaupunkien ja kuntien yhteinen verkosto, jossa jokaisella on oma roolinsa. Helsinki on kaikkien suomalaisten pääkaupunki. Helsinki tarvitsee tehtäviensä täyttämiseen tulevalta hallitukselta riittäviä resursseja, yhteistyöhalua ja toimivaa kumppanuutta.

Helsingin tarpeita vastaavat resurssit

Hyvinvointialueiden rakentamistyö on Suomen lähihistorian suurin kuntauudistus. Uudistus heikentää Helsingin taloudellista asemaa, kykyä investoida tulevaan ja toimia koko maan talouskasvun veturina.

Säilyttämällä Helsingin taloudelliset edellytykset tarjota asukkailleen laadukkaita palveluita, vaikutetaan samalla yhteen viidesosaan Suomen väestöstä. Helsingin investointikyky vaikuttaa koko maan pärjäämiseen ja ratkaisee, voidaan-ko kaupungissa rakentaa riittävästi päiväkoteja, kouluja tai asuntoja Suomen työmarkkinoiden toimivuuden parantamiseksi tai toteuttaa kansainvälisesti kiinnostavia matkailu- ja kulttuurihankkeita.

Tavoitteet:

1. Kaupunkien investointikykyä parannetaan takaamalla kaupungeille riittävän suuri osuus kaupunkialueilla muodostuvasta veropohjasta. Tämä toteutetaan esimerkiksi varmistamalla, että sote-uudistuksen jälkeinen kuntien veropohjan erojen tasausjärjestelmä on riittävän lievä ja tuo hyödyn veropohjan kasvusta kaupungeille sekä takaamalla kunnille riittävän suuri osuus yhteisöverokertymästä.
2. Valtionosuusjärjestelmää selkeytetään ja siinä huomioidaan paremmin vieraskielisistä aiheutuvat kustannukset korottamalla vieraskielisyyden perushintaa. Vieraskielisyyden perushinta säilytetään vähintään sote-uudistuksen yhteydessä määritellyllä, niin sanotulla puhtaan siirron tasolla.
3. TE-palvelujen järjestämisvastuun siirron rahoitusmallissa otetaan huomioon suurten kaupunkien erityispiirteet ja tarpeet sekä suhdannevaihtelut seuraavasti: 1) työttömyysturvan maksuosuuden kompensatiomalli rakennetaan niin, että työikäisen väestön kasvu ei johda alikompensoimiseen ja kompensatioiden jakautumista mallin sisällä tarkistetaan vuosittain suhteessa työikäiseen väestön määrään ja 2) rahoitusmalliin lisätään työttömyysturvan maksuosuuden muutosrajoitin, joka mahdollistaa poikkeuksellisten suhdanneilanteiden huomioon ottamisen.
4. Hyvinvointialueiden rahoitusmalli päivitetään. Rahoituksessa otetaan huomioon alueiden erityispiirteet ja kustannustekijät, todelliset sote-kustannukset sekä kaupungistuminen. Rahoituksessa otetaan erikseen huomioon perustason palvelujen vahvistaminen.
5. Helsingin pelastuskoulun rahoitus turvataan täysimääräisesti valtion rahoituksena.
6. Tulevalla vaalikaudella hyvinvointialueiden tehtäväkenttää ei laajenneta ja myös kuntien tehtävien ja velvoitteiden lisäämistä arvioidaan erittäin huolellisesti ja suhteessa kuntien talouden kestävyYTEEN. Mikäli kunnille osoitetaan uusia tehtäviä, niiden kustannukset katetaan täysimääräisesti ja kustannusvaikutusten arviointia kehitetään siten, että kustannukset arvioidaan realistisesti.
7. Segregaation torjunta tunnistetaan hallitusohjelmassa suurimpien kaupunkien kysymykseksi, joka edellyttää ilmiöpohjaista kehittämistä sekä hallinnonalat ylittävää työskentelyä. Kaupunkien kehittämiä pitkäjänteisiä ja kokonaisvaltaisia toimintamalleja tuetaan niiden vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Valtionavustamisen strategista ja rakenteellista vaikuttavuutta parannetaan, ja sirpalemaisuuksia ja päällekkäisyyttä karsitaan. Tunnistetaan segregaaion torjunta eri rahoitusinstrumenteissa ja -järjestelmissä ja panostetaan rahoitusmallien pitkäkestoisuuteen.
8. Valtio luopuu tarpeettomista kiinteistöomistuksistaan asemanseuduilla ja muilla keskeisillä sijainneilla ja edistää aktiivisesti näiden maankäytön kehittymistä luovuttamalla maanomaisuuttaan kaupungeille rakentamiseen.
9. Vauhditetaan digitaalisten valmiuksien kehittämistä. Kansallisen digitaalisen infrastruktuurin kehittämiselle määritellään selkeät strategiset tavoitteet ja rahoitus kuntien rooli huomioiden. Lisäksi rakennetaan uusi valtiolinen rahoitusmekanismi, jolla voidaan turvata tarvittava kansallisen vastinrahoituksen osuus merkittävässä ulkopuolisen rahoituksen ohjelmissa, kuten EU:n Digital-ohjelman hankkeissa.

Osaajapula ratkaistaan yhdessä

Osaavan työvoiman saatavuus on koko Suomen yhteinen haaste. Kilpailu osaajista kiristyy entisestään lähivuosina. Helsinki tarvitsee enemmän ammattitaitoisia osaajia, hoitajia, opettajia ja rakentajia.

Laadukas ja oikein mitoitettu koulutus on myös kestävä kasvun edellytys. Koulutuspaikat tulee kohdentaa sinne, minne työpaikat syntyvät ja ihmiset hakeutuvat asumaan. Yhdenvertaisten palveluiden takaamiseksi koulutusta tulee järjestää riittävästi myös ruotsin kielellä. Ikääntyvän väestön ja vähentyvän työvoiman vuoksi tarvitsemme enemmän maahanmuuttoa.

Tavoitteet:

10. Nostetaan pysyvästi korkeakoulujen aloituspaikkojen määrää työvoimapulasta kärsiville aloille kasvukeskuksissa, joissa työvoiman kysynnän ennustetaan kasvavan. Aloituspaiikkoja kohdistetaan riittävästi myös pääkaupunkiseudun ruotsinkielisiin koulutusohjelmiin. Kohdistetaan korkeakouluille riittävä rahoitus kasvavien koulutusvastuiden laadukkaaseen toteuttamiseen huomioiden eri tutkintojen kustannukset. Korostetaan rahoituksessa aloituspaikkojen kohdistumista työllistyville aloille.
11. TE-palveluille varmistetaan jatkossa riittävät kannustimet ohjata työttömiä opiskelemaan tai vaihtamaan alaa, sillä työ- ja elinkeinoministeriön rahoitusväylä jatkuvaan oppimiseen heikkenee TE-palveluiden uudistuksen myötä.
12. Ammatillisen koulutuksen järjestämisluoprosessia uudistetaan niin, että järjestämisluopia kuuluu aina myöntää alueille ja aloille, joissa on työvoimapula.
13. Lisätään koulutusperusteista maahanmuuttoa erityisesti työvoimapula-aloilla sekä helpotetaan työllistymistä Suomeen muun muassa mahdollistamalla suomen tai ruotsin kielen oppiminen opintojen aikana.
14. Kansainvälisen työvoiman houkuttelun ja rekrytoinnin tulee olla aloitteellista ja suunnitelmallista. Nopeutetaan kansainvälisten työntekijöiden, yrittäjien ja heidän perheensä oleskelulupa- ja rekisteröintiprosesseja sekä kehitetään muun muassa ulkomalaisen tunnistamiseen liittyviä käytänteitä nykyistä laaja-alaisemman etäasioinnin mahdollistamiseksi.
15. Leikkaamisen sijaan kasvatetaan ja vakinaistetaan rahoitus valtionhallinnon ja suurten kaupunkien kansainvälisten osaajien houkuttelua ja asettautumista tukevaan pysyväisluonteiseen työhön. Rahoituksen tulee perustua maahanmuuttajataustaisen väestön osuuksiin kaupungissa.
16. Suomen olemassa olevia kansainvälisiä organisaatioita ja verkostoja, kuten Business Finlandia ja lähetystöverkostoa, hyödynnetään aikaisempaa selkeästi vaikuttavammin kuntien ja yritysten kansainvälisen työvoiman houkuttelussa ja rekrytoinnissa.

Suomen saavutettavuus paremmaksi Helsingin kautta

Helsinki on merkittävä liikenteen solmukohta Suomesta maailmalle. Niin meri- kuin lentoliikenneyhteydet ovat heikentyneet Venäjän hyökkäyssodan myötä. Siksi juuri nyt on erityisen tärkeää panostaa Suomen saavutettavuuden parantamiseen. Lentorata lyhentää matka-aikoja maakunnista maailmalle, ja nopeat raideyhteydet Helsinkiin parantavat niin pääkaupungin kuin alueiden kilpailukykyä.

Helsingin joukkoliikenneyhteyksien parantaminen lisää maamme työvoiman liikkuvuutta. Yhteyksien rakentamisen vauhdittaminen valtion ja Helsingin yhteistyönä sysää liikkeelle mittavan määrän asuntorakentamista, mikä hillitsee asunmiskustannusten nousua asuntomarkkinoiden ketjuvaikutusten kautta koko Suomessa.

Tavoitteet:

17. Toteutetaan raideinvestointeja, jotka vahvistavat Suomen kilpailukykyä ja saavutettavuutta. Nopeista junayhteyksistä priorisoidaan koko Suomea palvelevaa Suomirataa ja siihen kytkeytyvää Lentorataa ja edistetään näiden toteutukseen tähtäävää suunnittelua. Laaditaan sitova suunnitelma ja aikataulu Digirata-hankkeen ja muiden Helsinki–Pasila välin kapasiteetin kannalta välttämättömien toimenpiteiden toteutuksesta Helsingin seudulla ja osoitetaan tähän tarvittava rahoitus.
18. Osoitetaan Helsingin seudun liikenteen kehittämiseen kestävän liikenteen paketti, jolla varmistetaan seudun kasvu ja kilpailukyky sekä joukkoliikenteen kehittämisedellytyk-

set. Suurten kaupunkien joukkoliikennetuki vakiinnutetaan muiden pohjoismaisten pääkaupunkien tasolle (n. 150 milj. € / v.). Tällä tuetaan joukkoliikenteen käyttöä sekä lasetaan lippujen hintojen korotuspaineita. Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman päivityksessä (2025) osoitetaan riittävät investoinnit Helsingin seudulle. Valtion suhteellinen osuus pääkaupunkiseudun liikenneinvestoinneista palautetaan 2000-luvun keskimääräiselle tasolle (vähintään 170 milj. € / v.).

19. Maankäytön, asumisen ja liikenteen MAL-sopimusmenettely valtion kanssa vakiinnutetaan nykyisillä MAL-seuduilla. MAL-sopimukset tulee säilyttää luonteeltaan suurten kaupunkien eli nykyisten seutujen sopimuksina. Sopimuksia ei tule sisällöllisesti laajentaa maankäyttöä, asumista ja liikennettä laajemmaksi ns. kattosopimukseksi. Valtion rahoitusosuutta sopimusten kasvu- ja kestävyysinvestoinneista kasvatetaan ja varmistetaan näin myös tarvittavat toimet seudun asuntotuotantotavoitteiden sekä asuntopoliittisten toimenpiteiden saavuttamiseksi.
20. Kunnille annetaan tehokkaat työkalut sähköpotkulautojen ja muiden liikkumis- ja kuljetusmuotojen sääntelyyn ja ohjaamiseen. Lainsäädäntöä kehitetään kansainvälisten esimerkkien mukaisesti siten, että kunnat voivat vaikuttaa ja tarvittaessa säännellä erilaisten palveluntarjoajien toimintaa liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja kaupungin toimivuuden varmistamiseksi.

Helsinki tieteen ja tutkimuksen keskuksena

Suomen on sitouduttava edistämään vahvaa tiedepoliittista linjaa, joka vie ja pitää Suomen kansainvälisessä kilpailussa kiinni. Tavoite edellyttää rahoituksen kohdentamista sinne, missä osaajat ja tutkimusinfrastruktuuri ovat jo olemassa.

Pääkaupunkiseudulla on kansainvälisesti kilpailukykyiset yliopistot ja vahva HUS:n tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta. Panostukset pääkaupunkiseudun tutkimusinfrastruktuureihin eivät kehitä vain pääkaupunkiseutua vaan koko maan kilpailukykyä ja tuottavuutta. Näin Suomi ja sen elinkeinoelämä sekä yritysten startup- ja kasvuyritystoiminta pysyvät mukana kansainvälisessä tahdissa.

Tavoitteet:

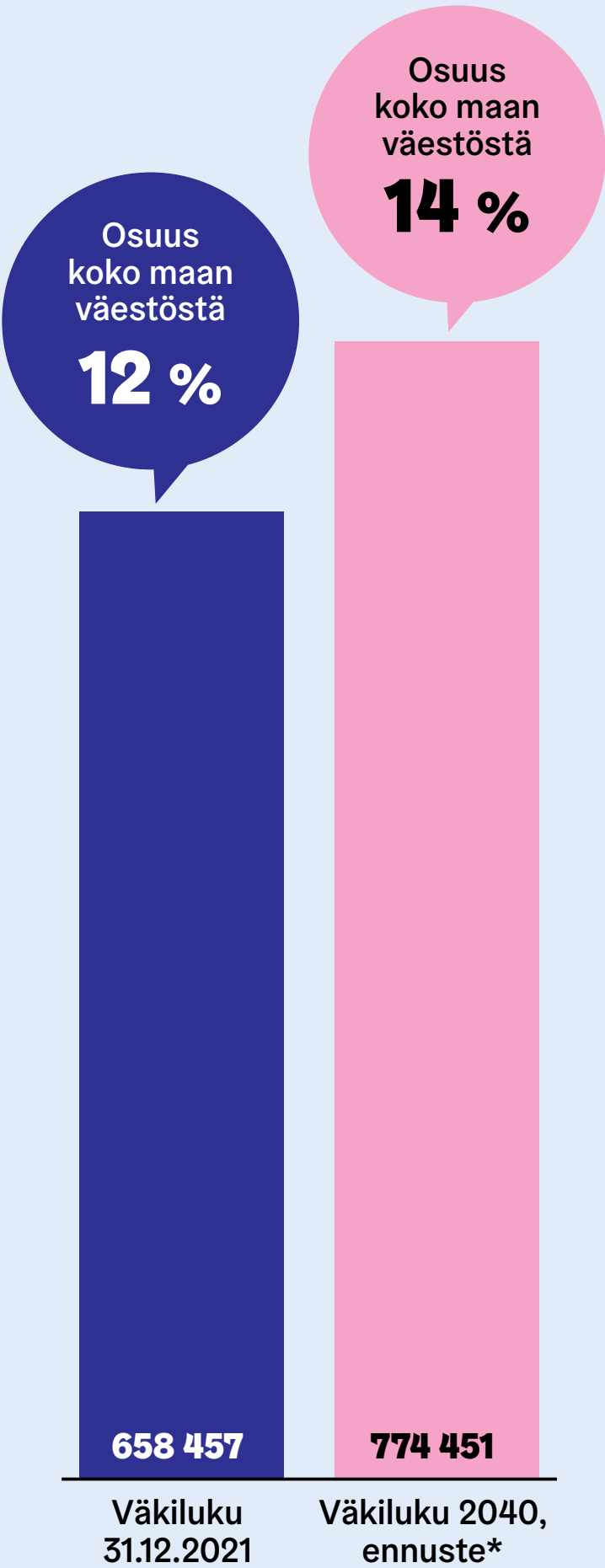
21. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen perustutkimuksen rahoituksen vahvistamisen lisäksi luodaan aikaisempaa paremmat edellytykset kansainvälisen tason huippututki-

mukselle. TKI-rahoitus tulee jakaa kilpailullisten hakujen kautta ja jakokriteerinä tulee olla hakijoiden tutkimus- ja innovaatiopotentiaali sekä toiminnan laatu. Korkeakoulutuksen, yliopistotutkimuksen sekä TKI-toiminnan tulee tukea Suomen sivistystä, kasvua ja kilpailukykyä eikä sitä tule käyttää aluepolitiikan välineenä.

22. Tuetaan terveysteknologioiden, sairaaloiden ja terveydenhuollon ratkaisujen kehittämistä varmistamalla HUS:n tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan rahoitus ja panostamalla alan opetukseen. Yliopistollisen sairaalan edellyttämä TKIO-rahoitus irrotetaan hyvinvointialueiden valtionrahoituksesta ja siirretään omaksi rahoitukseksi valtion budjetissa.

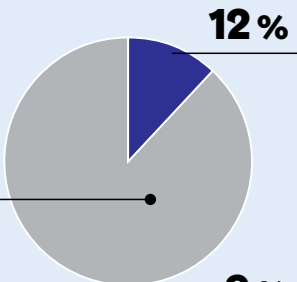
Helsinki

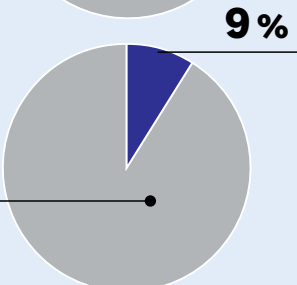
*Tilastokeskus ja kaupungit

Väestön osuus (2021)

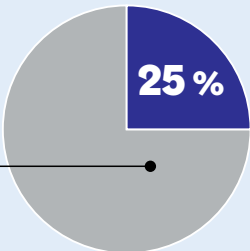
Koko maan nuorista (0–29-vuotiaat), %

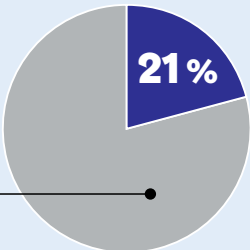
Koko maan vähintään 65 vuotta täyttäneistä, %

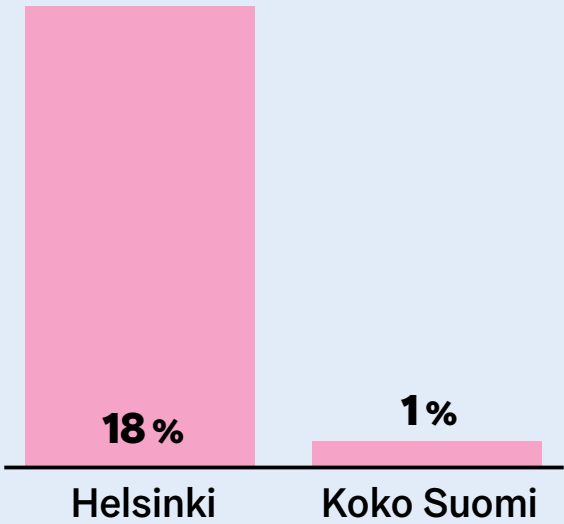
Koko maan vieraskielisistä, %

Suomen ulkomaalais-taustaisen väestön kasvusta vuosina 2012–2021, %

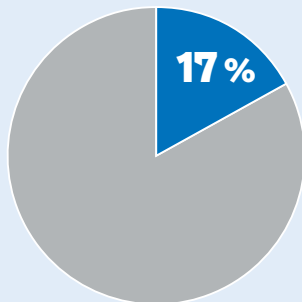

Väestönkasvun ennuste 2021–40

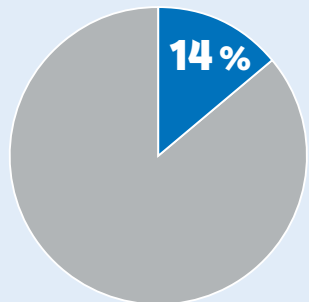

Työmarkkinat (2020)

Osuus koko maan työpaikoista, %

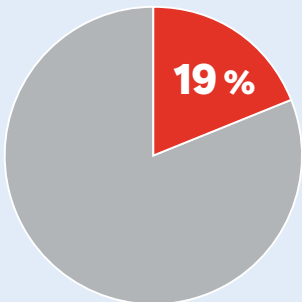

Osuus koko maan työttömistä, %

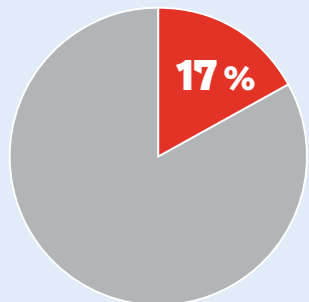

Koulutus (2020)

Osuus koko maan korkea-asteen tutkinnoista, %

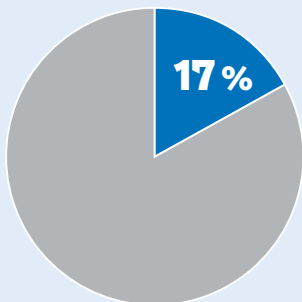

Osuus koko maan nuorista (20–29-v.), joilla ei perusasteen jälkeistä tutkintoa, %

Asuminen (2020)

Osuus koko maassa valmistuneista asunnoista, %

Osuus koko maan asunnottomista, %

